

THE COMPOST COLLECTIVE

KO E PINI KE NGA AHI'AKI E KOMIPOS

KO E KAMATA'I HONO NGA AHI

Kumi ha feitu'u la'ala'a ke fokotu'u ai. Fokotu'u tonu he kelekele ke lava e ngaahi me'amo'ui 'i he kelekele 'o hu hake ki ai. Faliki'aki ha malamala'i 'akau ke faingofua e fehū'aki 'ai 'a e 'ea.

KO E NGA AHI ME'A KE FA'O KI LOTO

Lanumata ko e ngaahi me'a kotoa pe 'oku molū, nga'unga'u mo mohu'ia 'i he naitolokena 'o hangē ko e keikeinanga pe ko e musie kei mata mei hono kosi 'o 'api.

Ko e melomelō ko ha fa'hinga me'a lanu melomelo, ngāvaivai pea mohu 'i he kaponi, hangē ko e lau'i'akau 'o e fa'ahita'u fakatolaū, pepā mo e pepa kaatipooti fefekā, me'a ngaahi kai papā, va'akau ke tui ai e me'akai mo e ngaahi va'akau 'oku fai 'aki 'a e kai, papa 'ikai faito'o kuo tele pe momoā, fokotu'unga musie momoa mei he kosi.

'OUA 'E FA'O ENI

Vao fakatu'utamaki, fakaveve 'a e kuli mo e pusi ('oku lelei kapau ko e fakaveve 'a e fanga monumanu 'oku nau kai musie pe lau'i 'akaū), lolo mo e ngaahi me'a huhu'a kehē ngaahi naunau fakakomesiale ki he fakalelei kelekelé, pe haka mo e/pe ngaahi me'akai 'oku ngaahi hangē ko e mā, pāsita mo e kakano'i manū tuku kehe kapau kuo 'uluaki faito'o 'aki ia 'aki 'a e Bokashi (fakapopo kuo ngaohi 'aki 'a e momo'i me'akai ke fakalelei kelekele).

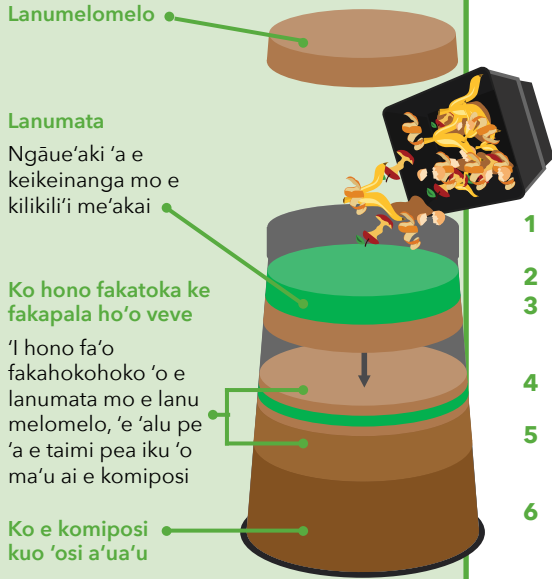
EcoMatters

Kaipātiki Project
share in nature's revival

PINI KOMIPOS

FOKOTU'UTU'U 'O E KOMIPOS KE HANGĒ HA SANIUISI (SANDWICH)

Ko hono ngaohi 'o e komiposi 'oku fakatoka 'a e Lanumata mo e Lanumelomelo 'o hangē ko hono ngaohi 'o e saniuisi.

- 1 Ko hono vahevahe totonu ke peseti 'e 30 ko e Lanumata pea peseti 70 ko e Lanumelomelo.
- 2 'Oku tokalalo'aki 'a e Lanumelomelo
- 3 Hoko hifo ki ai 'a e Lanumata 'o fa'o ke potupotumalie mo tokalelei. Pea 'oku hangē tofu ia ko hono fakakakano 'o e saniuisi
- 4 'Oku totonu ke matolu tatau 'a e Lanumata pea mo Lanumelomelo na'e fuofua faliki
- 5 Heu ke tuifio fakataha 'a e Lanumata mo e Lanumelomelo ke fakavave'i ange ai 'a e fakapala
- 6 Toki fa'o faka'osi'aki ha Lanumelomelo matolu tatau. 'A ia ko 'ene kakato ia 'a e lau'i saniuisi pea 'e tokoni ia ke fakasi'isi'i ha'a ne nanamu

TOKANGA'I ANGE ENI

'E lava ke lata e fanga kumā ki he komiposi koe'uhi ke nau kai pe ko honau nofo'anga. Pea ko e Pini Komiposi ia ke fokotu'u mama'o mei he fale nofo'anga pea ko e feitu'u lelei ia ke fokotu'u ai ha tauhele kumā mo e monumanu maumau.

Kapau 'e kei fakakina ai pe 'a e fanga kumā;

- fakapapau'i 'oku tapuni malu 'a e pini
- Faliki'i 'a e tu'u'anga 'o e pini 'aki ha uaea vangavanga (wire netting) pea ke fakaope atu 'a e uaea 'aki ha senitimita 'e 10 'i he ngaahi tapa kotoa
- fakahū leva 'a e ope 'o e uaea mei tu'a 'i he fakamanava (air holes) 'o e pini ke 'oua na'a lava ha monumanu maumau ke hu mai ki loto.

KO HONO FAFANGA HO'O KOMIPOS

Fa'o hokohoko mo toutou fafanga ho'o komiposi 'o fakatatau ki he fakatātā 'oku 'oatu ka ke manatu'i ko e komiposi 'oku totonu ke nga'unga'u mo molū. Koia ai fu'ifu'i'aki ha vai kapau 'oku mōmoa pea 'ufi'ufi ke nofo e mao 'i loto pea ke havilivili lelei 'i tu'a pea mo loto foki.

'Ea

Vai

Lanumata

Lanumelomelo

Lanumelomelo

Lanumata

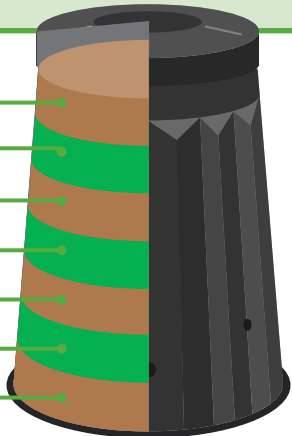
Lanumelomelo

Lanumata

Lanumelomelo

Lanumata

Lanumelomelo

TAIMI KE "TA'AKI" AI E KOMIPOS

Kuo taimi ke ta'aki 'a e komiposi 'i he 'ene a'u 'o lanu 'uli'uli mo 'alaha kelekele pea kamata ke pakupaku 'o fotunga keheange 'aupito ia mei he ngaahi me'a na'e ngaohi 'aki. 'Oku toki a'usia 'a e tu'unga ko'eni he 'osi nai ha māhina 'e 6 ki he 8.

Ko e komiposi 'i he vahe 1/3 'oku taupotu taha ki he takele 'e kamata mei ai 'a hono ta'aki pea 'e fai'aki ia hono to'o e pini. Ko e vahe 2/3 'o e komiposi 'i 'olunga taha 'oku toe fakafoki pe ia ki he pini. Pea ko e vahe 1/3 'oku toe, ko e komiposi ia ke fai'aki 'a ho'o fakakelekele ngoue.

FAKAHINOHINO

- 'I he taimi kotoa pe 'oku totonu ke hauhau ma'u pe 'a e komiposi mo molū pea 'oua 'e fu'u fakavai 'aupito koe'uhi kae lava ke kei fahu'aki pe 'a e 'ea mo manava.
- Toutou fokifokihī 'a e komiposi 'i 'olunga he pini kae tokanga pe ke 'oua na'a fu'u uesia 'a e komiposi 'i he takele. 'Oku fai eni koe'uhi ke fakamanava lelei 'a e komiposi na'e toki fa'o hifo 'i 'olunga pea mo se'e 'aki ha monumanu maumau mei loto.
- 'I he hili ha māhina 'e 6 ki he 8, 'e ma'u leva 'o lava ke ta'aki e komiposi lelei taha 'i he takele 'o e pini.

KO E FAKATOKANGA KI HO'O MO'UI MO HAO MALU'I

'E lava ke nofo mo mo'ui 'i he komiposi ha faka ki'i monumanu iiki fau'o hangē ko e Legionella 'a ia 'e tupu mei ai ha puke lahi ka 'oku tataitaha ke hoko eni. 'Oku fale'i atu ke ke tui ha me'a mānava pe ke faka'ehi'ehi mei ho'o mānava'aki ki loto 'a e mao mei he komiposi 'o kapau 'oku mao hake.

Tui ma'u pe hao kofunima 'o kapau te ke ala pe ngāue'aki e komiposi pea ke fanofano ma'u pe hili 'a ho'o ala ki ai.

